

szám

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1906. Január 28.

Vasárnap.

XXV. évfolyam 8. szám.

Felélő szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetői és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílttér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyílttér díja előre fizetendő.

Vámháboru Szerbiával.

Eddig csak a szerb állatok behozatala elől zárták el a határt; tulajdonképpen vámháborúról nincs még szó. Vámháborúra csak mércius 1-én kerülhet a sor, ha addig nem jön létre a kereskedelmi szerződés. A határ elzárása a szerb állatok behozatala elől már máskor is megtörtént állategészségügyi, vagy egyéb okból, a nélkül, hogy Belgrádban az alkalmat földhasználták volna, Magyarországot és Ausztriát megfenyegetni. A leghihetlenebb, irányzott híreket küldik szét Belgrádból hangulatkeltés céljából: bár némsokára kiűnik, hogy nem egészen felelnek meg a valóságnak. Kicsinyes eszközök ezek, de kicsinyes a konfliktusnak az oka is.

Külgügyi hivatalunk azt követelte Szerbiától, a mit a szerb kormány korábban önkényt fölajánlott. A szerb kormány tudvalevőleg kijelentette volt, hogy a bolgár szerződést teljesen alárendeli annak az érdeknek, mely a Magyarországgal való kereskedelmi szerződés létrejöttéhez köti; hajlandó a bolgár szerződés módosítására, sőt elejtésére is, ha ezen az áron juthat kereskedelmi szerződéshez Magyarországgal és Ausztriával. Később aztán visszavonta szavát és csak már a bolgár szerződés módosítására volt hajlandó. Ismeretes, hogy az e hónap 18-án Bécsben tartott közös miniszteri tanács határozatából belgrádi követünk egy jegyzéket nyújtott át a szerb külügyminiszternek, a mely kimondta, hogy a vámtárgyalás mindaddig nem folytatható, míg a szerb kormány nem tesz kötelező ígéretet, hogy a szerb-bolgár vámuniot mindaddig nem terjeszti a szkupstina elé, a míg Magyarország és Szerbia közt folyik a vámtárgyalás és kötelezi magát, hogy az esetben, ha létrejön a kereskedelmi szerződés, módosítani fogja a szerb-bolgár szerződés mindama pontjait, melyeket Magyarország és Ausztria szükségesnek tart. Szerbia ezt az utóbbi, különben természetesen föltételt nem fogadta el. Külgügyi hivatalunk még egyszer figyelmeztette a szerb kormányt azokra a káros következményekre, melyeket Szerbia esetleg makacssága maga után von, mert Magyarország és Ausztria kénytelenek megszakítani a további tárgyalást.

Ez ime elkövetkezett, és mi elzártuk, a határt a szerb állat- és husbehozatal elől. Annyira érthetetlen Szerbiának ez a magatartása, hogy szinte hajlandó az ember erre egészen más okot keresni, olyant, a milyen már előfordult a közelmúltban, a mikor szintén elzártuk Szerbia felé a ha-

tárt. Az történt ugyanis a Bánffy kormány idejében, hogy a hatalomra vágyó szerb ellenzék megbízottja fenjárt Budapesten Bánffynál, elmondta neki, hogy a szerb sertések közt van valami betegség, zárassa el a határt: akkor megbukik az orosz-barát szerb kormány, melyet magyarbarát kormány fog föl váltani. Bánffy megfogadta a tanácsot és elzáratta a határt, mire rövid idő múlva csakugyan megbukott az oroszbarát-kormány és jött helyébe a magyarbarát-kormány, mely aztán hamarosan kieszközölte a határ megnyitását. Utóbb kiderült, hogy a belgrádi kormánybúknak nem annyira politikai, mint üzleti oka volt. A határelzárás következménye az volt, hogy a sertés ára Szerbiában rohamosan esökkent, a mit a szerb ellenzéki urak arra használtak fel, hogy olesón összevásárolják a sertést a parasztoktól. Mikor aztán a határ ismét megnyílt, jó áron eladták Magyarországon. Vajjon nem ugyanilyen okok hiúsították-e meg egyelőre a magyar-szerb vámtárgyalást? Ha nem ilyen befolyás érvényesül Belgrádban, akkor igazán megfoghatatlan az a hirtelen nézetváltozás odalenn. A határt különben hétfőn elzártuk, a szerb kereskedők sietnek ezt hasznukra fordítani és az importált iparcikkeit megdrágítják. Meglehet, hogy talán nem hitték, hogy oly gyors lesz Magyarország elhatározása, mely mérhetetlen kárt okoz a tavalyi szárazság által ugyis eléggé sújtott szerb parasztnak és nincs kizárva, hogy a hétfőn összeülő szkupstinában a parasztképviselők már erősen meg fogják támadni a Stojanovics-kormányt. Akkor talán beáll majd a józan fordulat ebben a fűres háboruban.

A válság

Gróf Andrássy Gyula a királlyal.

A válságban nem épen jelentéktelen esemény, hogy a király újból fölvette a tárgyalás fonalát a koalícióval.

Gróf Andrássy Gyulát magához idézte s pénteken két óráig tartó kihallgatáson fogadta, melyen természetesen a válság megoldásáról beszélgettek, melynek végén a király felkérte Andrássy grófot, hogy bizonyos kérdéseket még beszéljen meg Pitreich hadügyi miniszterrel.

Andrássy a királytól a magyar palotába ment, ahol a reá várakozó hírlapíróknak csupán annyit mondott, hogy ez idő szerint a válság megszüntéről még szó sem lehet, azonban a helyzetet nem tartja valami rózsásnak. A király, ugy látszik, nem akar engedni.

Földhaszonbérlet megkönnyítése.

A székely kivándorlás valahányszor ssóba kerül, vi-zhangjaként szárnyra kel az az igazottnak látszó vélemény is hogy határt szabni a kivándorlásnak mindaddig nem lehet, míg az elemek, kik a házat sorban elhagyják, existenciájukat itthon meg nem találják, vagyis — megfordítva: ha a kivándorlást esökkenteni akarjuk, teremtsünk itthon munka alkalmat, hol kenyérét szerény igényeihez képest biztosan megkeresheti télen-nyáron a kenyeres munkára utalt székely.

Igen ám, tóditják: ilyenkor még a komolyabb elemek is — de nálunk az ipar és kereskedelem, melyek révén ez a biztosítás eszközölhető volna, pang; gyáraink, nagyobb ipartelegeink nincsenek; mezőgazdaságunk is szegény...

Honnan vegyük hát ehhez az eszközöket?

Erre a kérdésre ad részben feleletet a Székely-Társaságok Szövetsége, midőn a földmivelségi minisztérium székelyföldi kirendeltségének figyelmét olesó földhaszonbérletek közvetítésére felhívja. Erdemesnek tartjuk a kérdéssel a Székely Szövetség elaborátuma alapján foglalkozni, teljes méltánlással honorálván a felvetett eszmét, mert ezáltal véleményünk szerint is nagy lépést teszünk a kivándorlást elő gátat emelő sikerek felé.

Kenyeret és munkát! Ez a követelés jogosult. Aki itthon találja meg, nem keresi külföldön. Hon marad érte, mellette s a köznek és juttat becses munkajerejéből. Amidőn tehát megszívlelésre ajánljuk a kérdést mindazoknak, akiket illet, a szóban levő elaborátumot főbb vonásaiban a következőkben ismertetjük:

Terjessze ki, ahol és amikor lehet, a kirendeltség figyelmét és tevékenységét — írja a Székely-Társaságok Szövetsége olesó földhaszonbérlet közvetítésére, ahol nagyobb mennyiségű föld bére vehető, vegye bérbe és első sorban teljesen földtelen, megbízható munkásoknak ossza ki, abban az árban ahogy holdanként lérelte, vagy valamivel ocsóbban és annyi évre ahányra köthető bérlete szól. — Ezáltal a szegény nép azon töredékén segít, mely föld hiányában teljesen tenyeres munkájára van utalva és a mely éppen azért, mert állandó munkája a mi viszonyaink között itthon nem kínálkozik, első sorban maga vándorol ki és kóborol szerteszét a világban, azután meg családját vonja maga után, hogy leg-többször örökre elveszzen a haza számára. A segély-akció ily irányu kiterjesztése azért szükséges, mert manapság a földtelen munkásnép nem képes földhaszonbérlethez jutni, azon egyszerű okból, hogy a haszonbér meghaladja anyagi erejét. Ennél fogva a mennyiben mégis ragaszkodnók hozzá, hogy kenyérét — puliszkáját — maga termessze meg, kánytelen a nálunk divó harmados, negyedes uzsora rendszer mellett biztosítani magának földet, a mikor tudvalevőleg csak a termés harmadát, negyedét kapja nagy munka árán osztalékul s a mellett nem ritkán még napszám kamatot is kell fizetnie megállapodás szerint a tulajdonosnak. Ez az uzsorarendszer elviselhetetlenül nyomja a szegény pénztelen munkásnépet. — De nyomja azt is. Ki évenként szigorú takarékoszággal meg tud takarítani annyi pénzt, a mennyivel 1—2 hold földet bérelhet a riondott cölra. Nyomja azért, mert a parcellázott bér földért, különösen jobb helyeken holdanként 100—120 koronát is elvesznek még akkor is, ha a termés elemi csapások következtében megsemmisült.

Eseteket tudnánk felhozni, a mikor egy-két rossz esztendő után, a mikor már nem tudott a bérlő fizetni, egyetlen házikóját is elvették a haszonbér fejében, jöllehet nem kapott a szegény annyi termést sem, a mennyi ráfordított tenyeres munkájának tizedrészével fölért.

A haszonbérlet, ha egész birtokok (ilyen kínálkozik elég) vétetnek bérbe ezzel szemben tetemesen olcsóbb. Hosszabb lejáratu nagyobb bérletnél alig fizetnek a föld holdjáért egyre-másra, legelőért és erdőért is beleértve 15-20-30 koronát.

Mennyivel nagyobb áldás volna a népre ha ilyen áron jut földhöz, a mit időközben napszám keresményéből is könnyen kifizethetne. Ez uton 4-5 holdat is biztosíthatna könnyedén egy egy szorgalmasabb család magának, a minek terméséből jutna szegényes existenciájának minden szükségére s nem volna kénytelen kapkodni nem ritkán csalni és végül idegenbe menekülni, hogy többé soha se tudja rokonai és barátai között összeszedni magát.

A kirendeltségnek vannak már és ezután is szaporodnak segítő szervei: gazdakörök, szövetkezetek, melyek útján ezt a segélyakciót is bevezetheti.

Végül arra kéri a Székely Szövetség a kirendeltséget, hogy biztosítson e címen költségvetésében lehetőleg nagyobb összeget és egyelőre a hol legkönnyebben lehet tegyen próbát a földhaszonbérlettel.

Bizunk benne — zárja be javaslatát a szövetség, hogy ehhez az akcióhoz a szegény nép is hűséggel hozza meg a szükséges pénzátfordítást, mert ez létalapját van hivatva megteremteni és biztosítani.

Magunk részéről még csak annyi megjegyzést fűzünk hozzá, hogy az a segítség, mely az elesett székelység nagy átlagának, a munkás osztálynak nyújtatik, akár földhaszonbérlet, akár más munka alkalmokon, ha hamar adatik, kétszeres segítség nemcsak egyedi, de nemzeti szempontból is. Ajánljuk egyben, hogy menten fogjunk hozzá, mert remítő arányokat ölt a kivándorlás. A nemzetnek ez a vérvesztése nem tarthat sokáig.

Máthé József.

MULATÁGOK.

A katolikus bál.

A katolikus egyház bála, mely február 3-án lesz, a rendezőség a következő meghívót bocsátotta ki:

Hajrá! Szenzáció! Káprázat! Képtelenségig

menő képletek! De ezen alapon csak annyit lehet megtudni, hogy a közdivásírhelyi róm. kath. egyháztanács magas, magvas és jótékony szívekre hivatkozó határozatából kifolyólag a folyó 1906. évi február hó 3-án az árva hagyott kántori háznak sok minden okból való biztosítása előjából rendezendő leges-legfőnyegesebben egyszerű álarcos bálon mint védnökök a következő előkelőségek tündökölnék:

Dr. Balogh Vendelné, Balázs Károlyné, Balázs Mártonné, Dr. Bodor Ferenccé, David Antalné, ifj. Dávid Istváné, Dr. Dávid Jánosné, Dobál Lajosné, Elekcs Bálné, Fehér Károlyné (K.-né) Intze Istvánné, Stocker Antalné, Szvoboda Bálné, Száva Dávidné, Dr. Török Andorné urnőlgyek. Dr. Balogh Vendel, Barcsa Miklós, Elekcs Béla, Fejér Károly táblabíró, Gáspár István, Molnár Ferenc, Nagy Dénes, Stocker Antal, Dr. Szacsay Gyula, Dr. Szentpáteri B., Tóth Balázs, Török Sándor, Welneitr György, Wertán Bóni, Wertán Vencel urak.

Aki velünk több hur mellett együtt akar pendülni, zsendülni és lendülni mosolyogva adóba lefizet 2 koronát. Ha családját is magával hozza elég leszén 5 korona. Aki embertársait páholyból akarja lenézni, a büszkeségét elegánsan megfizeti 5 koronákkal. Aki egészen a karzatig 40 fillért felfaradott, attól nem kívánjuk, hogy lejjön táncolni.

És most fordíts és olvasd!

En (és nem „mi“) Karneval herceg örök és mindenütt uralkodó legősibb és legifjabb fejedelm, visszavonhatlan, döntő szózáttal mondom ki: esitt! ne tovább!! azonnal leszerelni minden ellenállással és obstrukcióval!!! Mivel értesülésem szerint az én nevemben néhol hivatás nélkül, meg nem bízott alakok kristófskodtak, az én vigalmaim meg- és városházait jó kedv erőszakolással lefozlalták, hivatalvaóimat finyar mosolygásra készítették, hölgyeimnek szívébe idegen inasok álkulesokkal alkotmányellenes betörést kísértettek meg stb. stb. stb. a felfordult rend helyreállítására f. évi február hó 3-án este 9 órakor személyesen és azon a helyen fogok megjelenni, mely a legrenitensebb, hol uralmam a legnagyobb veszély fenyegeti, vagyis Kézdivásárhelyen, a Vigadóban, hol minden nevemben működő rendezőség a sikeretlenség félelmében fogvacogva készül a mulatságra.

No hát ennek egyszer mindenkorra vége lesz! Már bevonulásom az én miniszteriumom had- és csendőrsége a kísértésben megdöbbentően fogja a szíveket hódolatra varázsolni. Az én jelszavam nem a „soha“, (mert ez nálam csak annyit jelent, hogy

nem halunk meg), hanem a „mindig“, vagy legálább „gyakran“. Ujból ki fogom hirdetni és tettekben bemutatni törvényeimet. Hű alattvalóim jutalmazása sem fog elmaradni. Az én környezetemben és kegyemnek sugár özőében élvezhetik végig világra szóló programomat; 9 órakor megyek magam Karneval, nem képvisletben, de nagyszerű képpel (ezt kell aztán nézni!); 9 óra 30 perckor a jókedvűket jelmez alatt is árulató udvarhölgyeimnek adok audienciát. Már 9 óra 47 perckor a Muki elefánt is ott lesz. Mr. Brova a szelidítő és Ó elefánt-sága vezetik egymást. De már ezt aztán 10 órakor Göre Gábor bíró ur is megtapasztalja. Durbints sör sem marad el; Kátsa cigány a csóklópást is megkísérti. Pont 10 óra 8 perckor a „Nagybőgő“ is kedvet kap a mulatságra és kegyesen leereszkedik az Uk—Muk—Fuktestvérek—bohóc társaságába. 10 óra 32 perckor egy japáni törpe kerek 3 perc alatt 4 méter magasságra kinyújtózik. Még 10 óra 45 perckor is lesz „egy aktuális bevonulás“ hogy milyen, az én titkom.) Hát még milyen lesz 10 óra 59 perckor a „tökfilko partie“! 10 óra 5 perckor pedig a japán óriás visszatöprel. Hát ez nem elég?? No hát még ezen kívül is lehet andalogva téncozni, sétálva feecsegni, szellemeskedni, mindent, mindent csak sirni nem. Velem lesznek az én főispánjaim is, kik között csak e y és csak azért jut debreceni sorsra, mert báltermeimet nagyon drágán adóztatja meg. — Aki még ezek után sem hódol meg nekem, az éljen mindig ex-lexben a saját jó kedvével; aki erszönyét áldozatra most sem nyitja ki, fizesse meg a mostani ex-lex minden elmaradt adóját.

Fényes fogadtatást várok. Nálam a fény a hódolók sokaságában áll. Külsőleg fényes egyedül csak magam akarok lenni. Szeretem az egyszerű kalákát s mint a velencei doge kollegám, szívesen tekintek be az álarok alá. Aki jól viseli magát tüzesen táncol, szellemesen csavog, ötletesen mulattat, ingyen báróvá teszem és megengedem, hogy ajfél után a Jancsó Dénesné kitűnő vacsorájával és borával a következő soupe csárdásra magát felidítse. Elvonulásom idejének meghatározását tisztán főnsgégi jogomnak tartom fenn. Intézkedtem, hogy e hadi parancsom minden illetékes helyre eljusson.

Kelt ott, a hol nekem tetszett.

Karneval, s. k.

A meghívók széthordása, szétküldése megtörtént, részben most van folyamatban. Itt még csak annyit jegyzünk meg, hogy jelmezek megrendelhetők Jáross Gyuláné urnőnél, belépési jegyek pedig Wertán István pénztárosnál rendelhetők meg.

TÁRGA.

A Háromszékmegyei „Erzsébet“ árvaleányház egy éve.

— Dobay János titkári jelentése. —

Tisztelt közgyűlés!

A Háromszékvármegyei „Erzsébet“ árvaleánynevelő intézet 1904. évi életéről titkári jelentésem a következőkben terjesztem elő:

Első gondolatom most is mint utóbbi években mindig a kegyeletos visszaemlékezés. Emlékezzünk fájdalmas részvétellel a mi nemes elnök barónénkról, ki ma is távol tőlünk nagy betegesen fekszik. De ha ő távol van is, itt van az ő nagy alkotása, az ő ember-szerető lelkének és csodálatos energiájának marandó emléke, e virágzó szép intézet s él lelkeinkben a legmélyebb tisztelet az ő nemes fennkölt egyénisége iránt és ez a szép intézmény és szívünk érzelmei arra készítetnek, hogy évi közgyűlésünk keretén, midőn mindig egy újabb év eredményéről kell beszámolnunk, emlékezzünk róla, ezen intézet megalapítójáról, a jók legjobbjáról s ez által tegyünk tanúbizonyságot arról, hogy ha ő már nincs is többé közöttünk, de emlékét lelkünkben és évkönyveinkben mindig híven megfogjuk őrizni.

Tisztelettel indítványozom, hogy a közgyűlés a mi elnök barónónk betegsége felett fejezze ki őszinte mély részvétét s egyuttal kívánjuk, hogy az

istenti gondviselés adja vissza egészségét, hogy láthassa szép intézetének fejlődését.

És midőn kegyeletos érzéseinknek eleget tetünk mély tiszteletünket fejezzük ki jelenlegi elnökünk gr. Mikes Árminné urnő iránt, ki a mi nagy betegünk örökébe lépett, ép oly lelkesültséggel és ép oly erélyvel vezérelve intézetünk ügyeit, mint dícső előde. Az ő ténykedése s az általa elért eredmények intézetünk boldogabb napjaira emlékeztetnek, midőn volt egy lelkes vezető és egy áldott kis közönség s midőn egyik fontos siker a másikat érte. Megnyugvással láthatjuk, hogy az intézet sorsa jó kezekben van letéve s kívánjuk öméltségének egy szívvel és lélekkel továbbra is kitartást és kedvet azon szép emberbaráti munkához, melyet magára vállalt.

És most a tisztelt közgyűlés engedelmeivel ráterek intézetünk történetének ismertetésére, azonban ezt megelőzőleg legyen szabad a tisztelt közgyűlés elébe azon indítvánnyal járulnom, hogy jövőre a közgyűléseket lehetőleg az év elején megtartani méltóztassák, mert valóban igen nehéz akkor beszélni egy év eredményeiről, midőn már egy újabb esztendő is eltelt s ez újabb eseményekkel bővelkedik s ezekről a jelentésnek hallgatnia kell, hogy az anyagból jusson a jövő évre is. Ez olyan színe a dolognak, mintha a titkári jelentés kész akarva hallgatna el olyan megtörtént dolgokat, mikről a közönségnek tudomása van. Ennek pedig még a látszatát is távol kell tartanunk. Méltóztassák ezen ajánlatomat megszívlelni s elfogadás esetén e szerint intézkedni.

A mint az intézet mult évi életére vonatkozó

adatokat vizsgálgatom, örömmel kellett tapasztalnom, hogy az intézet minden dolgában siker és jó eredmény mutatkozik. A rendes jövedelmi források kellő kihasználása, a meglevő anyagi erőknék bőles és takarékos felhasználása, hálás elismerés mindazok iránt, kik valamit tettek intézetünk érdekében, a felsőbb hatóságok jó akaratának kellő módon való biztosítása azon jelenségek, mikkel ezen adatok között lépten-nyomon találkozunk. És ez igen szép és okos dolog, mert egy olyan intézetnél, melynek épen két-annyi a szükséglete, mint a mennyi a jövedelme, az intézők sohasem lehetnek elég bölcssek, hogy minden ki jóindulatát megtartsák és senkiét el ne veszítsék. Régi és közismert dolog t. közgyűlés hogy évkönyvünkben, iratainkban és titkári jelentésekben igen tekintélyes részt foglal el a hála, köszönet és elismerés és ez természetes is, mert igen kevés az, mi a miénk s miért köszönet nem jár és igen sok az, mit írásbeli köszönet és hála ellenében másoktól várunk s miután a világon oly sok a pénz és oly kevés a hála, nálunk igen szükséges e két dolgot a kellő összhangba hozni És épen az képezi intézetünk sikerének egyik rugóját, hogy intéző körünk mindig ezen elvek szerint jártak el, mi igazán dícséretükre szolgál.

Ezek után jelenthetem, hogy intézetünk alapvagyona a mult év végén 100.041 korona 38 fillért tett ki, mely következőképen volt elhelyezve:

1. Takarékpénztári betétekben 23.978 kor. 21 fillér.,
2. Részletekben fizetendő alapítványokban 950 kor.,
3. Kamatozó alapítványokban 1400 kor.,
4. Jelzálog kölcsönökben 34.107 kor.,
5. Érték-papirokban 31 kor.,
6. Belsőtelek számlán 10.012 kor. 42 fillér.,
- 7.

SZÍNHÁZ.

— Fehér Károly színtársulata Kezdivásárhelyen. —

Január 24-én szerdán este ujdonság, „Jerikó falai,” Sutrónak 4 felvonásos érdekes színműve került színre. Sajnos, kevés számú közönség nézte végig a sikerült iránydarabot, ennek azonban valószínűleg a zord hideg idő s a Nemere fagyos szele volt az oka. Ám a közönség megfigyeltetése meglátszott a szereplők nagyrésznél, kik láthatólag kedvetlenül játszottak s kettő Bokody Mariska és Szathmáryné kivételével a szerep nem tudás hibájában is leledézének, a mihez pedig a mi közönségünk e társulat részéről még szokva nem volt. Márpedig e nehéz, minden szereplő részéről sok tanulmányt igénylő színmű feltétlenül megkívánja a teljes készültséget s nagy kár volt félmunkával állni elő. A két első felvonás vontatott, a szereplők ligymatagok valának majdnem mind, s csupán a 3 ik felvonásban meglehetősen bele Deréki rendező is, aki Jack szerepét játszotta; Bokody Mariska és Szathmáryné, előbbi Aledzi, utóbbi Lady Weszierbi szerepében most is gondos alakítást produkáltak, növelve azt az őszinte elismerést, mellyel a közönség őket méltányolni igyekezett minden fellépésük alkalmával. A többi szereplő mindenikén meglátszott némi kedvetlenség, s emiatt az előadás bár nem volt épen rossz, de nem is emelkedett arra a nivóra, mely ez érdekes irányeszmékben gazdag színmű szépségeit kellő érvényre juttathatta volna.

Csütörtökön (jan. 25-én) este „Üdvösk” ez a behízelgő, bájos zenéjű nagy operettet adták Fekete Andor karnagy jutalomjátékául. Közönség nem sok volt s így a tehetséges jutalmazandó nem igen részesült jutalomban. Maga az előadás egyike volt a jobbakkal, ám azért mintha érezni lehetett volna Solymessi Sándor hiányát, mely csak a napokban következett be Solymossi kiválása folytán. A címszerepet Turi Marcsa sok szeretettel méltán kedvességgel és pajzánsággal játszta el, s Dányival, aki Pippót személyesítette, sok tapsot kaptak szép ének-cikkért is. A többi szereplők is eléggé igyekeztek s kivált Miklós Dóra ügyesen alakította Fiametta szerepét, meg Zilai is Frittelini herceget.

Pénteken félhelyárrakkal „A pipócás dalárók” másodszer szerepelt; elég jó szereposztással sikeresen.

Szombaton Bokody Mariska jutalmául „Takarodó”-t adták, melyről, valamint a mai előadásokról jövő számunkban referálunk. Vasárnap különben 2 előadás lesz: d. u. „A peleskei nótárius” este pedig utolsó előadásul „Háromszéki bíró lánya.” Felhívjuk a tucsuelőadásra közönség figyelmét.

NAPI HIREK.

— Dr. Vértessy Gyula, szombathelyi kir. tanfelügyelőt a vallás- és közoktatásügyi miniszter szolgálatára berendelte a székesfővárosi kir. tanfelügyelőséghez s kinevezte a székesfővárosi kir. tanfelügyelő helyettesévé. Ez az elő előléptetés, azon kulturális érdemek méltó honorálását képezi, melyet Vértessy dr. tanfelügyelői minőségében Szombathely megye nemzetségei lakta területén pár évi agilis működésével szerzett, de egyben méltatása azon költői, írói tevékenységnek, melyet mint egyik legjelesebb elbeszélő s lírai poéta majdnem két évtized óta kifejt s a melynek egyik nyilvános elismerését a Petőfi társaság nyújtotta karácsonyban, midőn rendes tagjává választotta Vértessy Gyulát. Új állomás helyén több tere nyílik az irodalom és költészet kultiválására s ezért hozzá lapunk részéről is melynek a kitüntetett kir. tanfelügyelő ur évek óta egyik legtekintélyesebb, legkedveltebb munkatársa, meleg szívvel gratulálunk.

— Kinevezés. A Dr. Szini Gyula váratlan halálával megüresedett kézdivásárhelyi k. k. tanfelügyelői tiszti orvosi állásra Háromszékvármegye főispánja Grf. Haller János Dr. Vajna Gábor kovácsnai kórorvost nevezte ki, aki új állását a jövő héten már el is foglalja. Az új tiszti orvosban a kézdivásárhelyi egy lelkülmereves, buzgó és képzettséggel s városunk társadalmára egy human derék férfit nyert, akinek távozását Kovácsnáról — mint tudósítónk is írja — nagy sajnálattal látják.

— Tanári kinevezés. Ferenc Gyula kézdivásárhelyi, utóbb esiksomlyói r. kath. főgimnáziumi helyettes tanár Grf. Majláth Gusztáv Károly püspök az erdélyi r. k. status igazgató-tanácsával egyetértőleg kinevezte a esiksomlyói főgimnáziumhoz rendes tanárrá.

— Padlás tűz. Nagy Dénes főgimnázium tanár lakásán, mely városunk kántai részében a néhai Nagy László fia egyemeletes lakóház emeleti részén van, pénteken reggel padlástűz ütött ki. Alig hogy felkeltek a lakók, a ház szoba és konyha mennyezete javában égni kezdett s nem sokára több helyen be is szikadt s nagy robajjal leest a szobába; szerencsére a család még otthon volt s így hamarosan o táshoz láttak: pár órai munka után a tüzet lokalizálták annyira, hogy a ház fedélzete nem fogott tüzet, mely esetben az egész lakóház menthetlenül leégett volna. A fedélzetben így is jelentékeny kár esett, valamint Nagy Dénes tanár butoráiban is, melyek részben biztosítás révén megtérülnek. A tűz oka az építésben rejlik. A kéménybe ugyanis be voltak építve a mennyezet gerendák, s a kéményt kiégetve a kéményseprő, a gerendák ettől fogtak tüzet, mely ha éjjel történnék, aligha emberéletben is nem esett volna kár.

— Új gazdakör. Bélafalván a „Kézdivásárhelyi s vidéki Gazdasági Egyesület” pénteken új gazdakört alakított. A Gazd. Egyesület képviselőiben Szőcs Károly sörgyáros alelnök és Zajzon Sándor titkár vettek részt az alakítás munkájában. Az új gazdakörnek 54 tagja van.

— Polgári kaszinó. Kézdivásárhelyen az iparosok között mozgalom indult meg, melynek célja, hogy a polgárság részére külön kaszinót alakítsanak. A mozgalom kezdeményezői Blatt Mihály szabafestő, Bence József szabó, Kaitár János szabó, Kone Károly cipész, Szotyori János fodrász polgártársak, akik serényen folytatják az iparos osztály körében a taggyűjtést. A menüiben feltétlenül nem is intenciók vezetik a kezdeményezőket: az eszmét csak helyeselni tudjuk. Az önművelődés eszközeire az iparos osztálynak mindenütt szüksége van. Ezért ohajljuk, hogy siker koronázza a szándékot s ne maradjon csak tervnek.

— Köszönetnyilvánítás. Jancsó Mariska (Jánosé) k. a. a folyó évi január 20-án tartott kalikóballon, mint kártyavető cigányleány jósolta meg a jövőjét annak, aki azért érdeklődött. A jóslatért begyűlt 4 korona 72 fillér összeget a szegény tanulók étkezésére, a Napközi Otthon javára küldötte. Milyen szép gondolkodás! Csakugyan igaz az, hogy az emberszeretet, a keresztyéni érzés gyakorlásában előljárnak a nők! A Napközi Otthon javára szintén adományozott Böhler Gyula ur 10 K.-t. Fogadják szíves adományaikért hálás köszönetünket: Kézdivásárhely, 1906. jan. 22. M. Székely János áll. isk. igazgató.

— Új minta gazdaság. A m. kir. földmiv. miniszter Zöld Lajos illyefalvi lakos gazdaságának minta gazdasággá való átalakítását engedélyezte, melynek közvetlen felügyeletével Benkő Pál, m. kir. gazd. szaktanárt bízta meg.

— Pályázati felhívás. A siketnémet buda-pesti áll. intézetének első osztályaiba a következő tanévre 45 új növendék fog felvételt. Ezenkívül a felsőbb osztályaiba felvételt nyernek oly siketnémetek is, kik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de a kiknek szülői időközben a székesfővárosban, vagy annak közelébe költöztek. A vidéki 6 osztályú intézeteket végzett siketnémetek itt a VII. és VIII. osztályokban folytathatják tanulmányaikat. Végül a megfelelő felsőbb osztályokba felvételnek olyan gyermekek is a kik népi iskolai tanulmányaik közben siketülve meg, ott megtanulták a beszédnek szájáról való leolvasását s ez uton elemi ismereteiket kiegészítik. A felvételnek vallásra nemre és nemzetségre való tekintet nélkül a folyamodványok beérkezésének sorrendjében fognak eszközöltetni. Az érdeklődőknek részletes tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat egyszerű levélbeli megkeresésre díjtalanul küld az intézet igazgatósága (VIII. Mosonyi-ut 8. sz.)

Földbirtokban 21.208 kor. 74 fill., 8. Szővőszék árban 20 kor. 9. Kamathátralékban 5.875 kor. 34 fill., 10. Emlékkönyvekben 198 kor., 68 fill., 11. Pénztári készlet 2.262 kor. 99 fill. Összesen 100.044 kor. 38 fillér.

Ehez azonban hozzá számítandó Háromszékvármegye köztörvényhatóságának 30.000 koronás alapítványa és Háromszékvármegye hölgyei által tett 2000 koronás millenáris alapítvány s így voltaképpen a mi kamatozó tőkénk 132.044 kor. 38 fillér. Ezen tőke átlagos 4%-os kamata 5281 kor. 78 fillér. Ezzel szemben a költségvetési előirányzatunkban megállapított évi szükséglet 21.035 korona 96 fillér.

Ezen két numerus szembe állítása első pillanatra meggyőzhet mindenkit, hogy intézetünk léte egyáltalában biztosítva nincs, s hogy sokkal több az, a mit ezután tennünk kell, mint a mennyit eddig tettünk. Szerencsénkre még nem apadt ki a közönség áldozatkészsége, mely a megelőző évben is elnök-grófnő kezdeményezése és egy néhány lelkes hölgy buzgó utánjárása folytán, jelentékeny alapítványokkal szaporította alap vagyonunkat, de még ennél is többet jelent azon jelentékeny államsegély, melyben évről-évre részesülünk, s mely nélkül intézetünket fentartani egyáltalában nem lehetne.

Ezen államsegélyek a következők:

1. Berzeviczi Albert közoktatásügyi-miniszter ur rendes állam-segélyképen adott 2000 koronát.
2. A Röck-Szilárd alapítványból külön 500

koronát. 3. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter gazdasági gépek beszerzésére adott 1100 koronát. 4. A gazdaság segélyezésére 1200 koronát. 5. Műhelyszekhez 200 korona értékű felszerelést. 6. A kereskedelmi miniszter ur ipariskolánk segélyezésére 1200 koronát.

Ezek szerint az összes állami segély a múlt évben 8200 koronát tett ki, tehát s óval többet, mint a mennyit saját tőkénk kamatai feltűntetnek.

Mindezen adományokat annak idejében megköszöntük s kérem hogy a tisztelt közgyűlés is vegyen hálásan tudomást azokról.

Intézetünk alapvagyonának gyarapítására a múlt év folyamán újabb alapítványok nem tételtek, azonban Szentgyörgy város által a városi árvaházi tartálék alapból tett 2000 koronás alapítványát a magas kormány jóváhagyta s így ezen alapítványi ügy végre teljesen befejezettnek tekinthető; míg ellenben Kézdivásárhely város által ugyanazon címen tett 2000 koronás alapítvány nem hagyatott jóvá azonban újabb feltérjesztés intéztetett s remélhető a kedvező eredmény.

Az intézet ugy ezen két alapítványt, mint a kézdivásárhelyi takarékpénztár korábban tett 2000 koronás és Stern Róza volt árvaházi növendék 2000 koronás alapítványát bevezette az intézet aranykönyvébe s márvány táblán megörökítette.

(Folytatjuk.)

Piaci árjegyzék 1906. január hó 25-én.

Buza, tiszta, mmászája	15 kor. 50 fillér.
közepes	15 " "
Róz	12 " 40 "
Árpa mmászája	11 " 50 "
Törökbuza	18 " 60 "
Zab	12 " 80 "
Borsó literje	— " 19 "
Lenese literje	— " 58 "
Paszuly	— " 31 "
Kása köles literje	— " 30 "
Burgonya hektoliterje	2 " 60 "
Marhahús kilogrammja	1 " 04 "
Sertéshús	1 " 20 "
Borbéoshús	— " 64 "
Szalma mm.	4 " "
Szóna mm.	8 " "
Ökör párja	350—450 " "
Tehén	200—300 " "
Ökörbőr	30 " "
Tehénbőr	23 " "
Faggyugyertya kilogr.-ja	— " 84 "
Faggyu nyers mm.	50 " "
Tűzifa 1 □ m.	8 " "
Malac darabja	5—7 " "
Liba párja	5 " "
Csirke párja	2 " "
Bárán darabja	— " "
Tojás 2 db	— " 14 "
Tehéntej egy liter	— " 26 "
Bivalytej egy liter	— " 34 "

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

A **Jancsó Árpád** honv. százados ujonnan épített lakása az ev. ref. templom mellett levő utcában, mely áll: 4 szoba, konyha, eseléd- és fürdőszobából, kamara, külön mosóház, 2 pince, istálló, szin és külön udvarból 1906. ápril 24-től több évre

haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet Jancsó Gyula kereskedővel Kézdivásárhelyt.

7. 3-7

Fogorvos PERL JÓZSEF

AMERICAN DENTIST

január hó 26-án Kézdivásárhelyre érkezett.

Készít műfogakat és légnymatu fogsorokat vulkánitban és aranyban, korona- és hidmunka (szájpadlás nélkül).

Végez mindennemű fogorvosi műtéteket, u. m.: fogaknak teljesen fájdalom nélkül való kihuzását, fogak és gyökerek tömését arannyal és másjónak bizonyult tömő-anyaggal.

11. 1-2) Lakása: „Millenium Szálloda“ 1. sz.

Rendel délelőtt 9-12 órakor és délután 2-5 óráig.

Ház építés.

(13. 2-2.)

A kézdivásárhelyi-kantai minorita rendház a f. év tavaszán 2-3 családi bérházat szándékozik építtetni. Felhivatlak az építési vállalkozók, hogy megfelelő tervek és költségvetéssel ellátott ajánlatokat szíveskedjenek benyújtani a házfőnökséghez, ahol kívánatra a szükséges felvilágosítások is megszerezhetők a hivatalos órák (délelőtt 11-12, délután 3-5) ideje alatt.

A minorita rendház főnöke.

Egy 10 lóerejű gőzkazán és egy 8 lóerejű cséplő használt, de jókarban levők külön-külön is eladók. — Értekezni lehet **Varga Mihály** géptulajdonosnál **Karatnán.**

14. 1-4.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában

A mai modern kornak teljesen megfelelő könyvnyomda.

A „SZÉKELYFÖLD“ politikai hírlap kiadóhivatala.

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir-, írószer- és könyvkereskedés.

KÉZDIVÁSÁRHELYT

a „Jancsó“-féle gyógytár mellett.

Legelősebb bevasárlási forrás
Olcsó! Szép! Tartós! Meglepő!

DIVÁNY- és GARNITURÁKBÓL

Ifj. Jancsó Mózes
kárpos és díszítő műhelyében
Kézdivásárhelyt.

Készítetek saját felügyeletem alatt:
új ebédlő- és hálószobai diványokat, garnitúrákat, matracokat, foteleket, diványpárnákat stb. szíval minden szakba vágó munkákat, ugyancsak bármilyen rongálódott diványok, fotelek, stb. újratömését vagy behuzását olcsó és jutányos árak mellett teljesen újjá alkottatok át.

Gyorsan, izléssel és a legelősebb árban készít el minden a könyvnyomdai szakmába vágó munkákat, u. m.: irodalmi műveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, tankönyveket, heti és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, gyászjelentéseket, körleveket, üzleti könyveket, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat, stb. stb.

Butorraktáromban

mindig készletben tartok: ebédlő és szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-, éjjeli- és étkezési bútort, márványtal és anélkül, garnitúrákat, sodrony betéteket, ágyakat, matracokat, hajlított és préselt ültető székeket, függőnytartókat, gyermekkoszikeket, stb. stb., melyeket szintén felügyeletem alatt — kitűnő száraz anyagból — saját asztalos, esztergályos és faragó műhelyemben készíttetek, s azoknak úgy jószágáért mint tartósságáért teljes felelősséget vállallok.

Könyvkötészetemben

minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom óresarkokkal, miáltal azok tisztább tartósabbakká válnak.

Nyomtatvány raktáromban

minden szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok finom papíron nyomva, állandóan nagy raktáron vannak.